

ÚTMUTATÓ SZÖVEGEK GÉPI SZERKESZTÉSÉHEZ

1. Gépelés:

- **A dolgozatnak szerkesszünk címlapot.** A címlapon tüntessük föl a következő adatokat:
 - a) az egyetem pontos neve, a kar neve
 - b) a dolgozat címe (a főcím lehet „költői,” de ebben az esetben az alcím jelölje meg a dolgozat pontos témáját),
 - c) a dolgozat szerzőjének teljes neve, a végzett szak pontos megnevezése,
 - d) a tantárgy menevezése, amihez írjuk a dolgozatot,
 - e) a dolgozat szakirányítását végző tanár neve,
 - f) dátum.
- A dolgozat minimális terjedelme: a tanár útmutatása szerint (egy elemzés azonban nem lehet kevesebb, mint 5 oldal).
- **A dolgozat szövegét** 12 pontos Times New Roman betűtípussal írjuk, másfeles (1.5-ös) sorközzel. A margók ne legyenek nagyobbak 2,5 cm-nél.
- A dolgozat oldalait (a címlap kivételével!) számozzuk meg.
- Ha a dolgozatban szövege(ke)t, reklámképeket elemzünk, akkor azokat ne a szöveg közé, hanem a dolgozat függelékében helyezzük el. Ha több mellékletünk van, számozzuk meg őket arab számokkal, a szövegben ezekkel a számokkal lehet rájuk hivatkozni.
- A filmelemzéshez járó képillusztrációkat beilleszthetjük a szöveg közé vagy elhelyezhetjük a dolgozat végén függelékként.
- Általános gépelési szabály, hogy az írásjeleket (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont stb.) szóköz nélkül közvetlenül a szó után gépeljük, utána viszont szóköz következik. Ugyanígy amikor zárójelet nyitunk, az előző és a zárójelet követő szótól szóközökkel választjuk el, a zárójelben levő szavakhoz viszont tapad a jel. Tehát ez a változat helytelen: ~~...szabály, hogy az írásjeleket (vessző, pont) szóköz nélkül...~~
- Gépeléskor az idézőjel vagy a lábjegyzet az írásjel után következik. Pl. Az „idézőjelbe tett szó,” amit így írunk; vagy: lábjegyzet,¹ lábjegyzet.²
- A címek, alcímek kiemelésének eszköze a félkövér szedés (**bold**), a szövegközi kiemelésre használjunk *dőlt betűket* (kurzív, *italic*). Aláhúzás vagy ritkítás ne legyen.
- A szövegben említett művek (könyvek, filmek) címét dőlt betűvel szokás írni. (Pl. „*A Hamlet* Shakespeare egyik legismertebb drámája.”)
- Ha a dolgozatot alfejezetekre tagoljuk, ezek áttekinthetősége végett használjunk arab számozást (1., 1.1., 1.2., 1.2.1,...), kisbetűket esetleg a szövegben kisebb kategóriák felsorolásánál használhatunk (felsorolás, amelyet nem követ fejezetnyi, csupán néhány szavas, mondatos kifejtés: a), b), c)...).
- A szövegközi hosszabb idézeteket ne különítsük el kurzívval a szöveg többi részétől, elég az idézőjel. Az idézetben belüli idézetet csúcsukkal egymásnak fordított belső idézőjelekkel jelöljük, így: »idézet« (A *Symbol* készletéből ki lehet választani és beszúrni.). Tehát ne használjuk helyette ezt: ~~idézet~~.
- Az idézetben belüli rövidítés jelölésére, a saját kommentár beszúrásának jelölésére használjuk a szögletes zárójeleket [...].
- Az *idézőjeleket* a magyar helyesírás szerint tegyük ki, így: „idézőjel” (ne így: “~~idézőjel~~”). A *Symbol* készletében megtalálható mindkét idézőjeltípus. (Ha mégsem sikerül megtalálni, akkor az alsó változatot két vessző egymásutánjával lehet helyettesíteni.)

Ne használjuk helyette a " jelet, mert az az angol nyelvben használatos csupán és nem idézőjelként (mértékegység rövidítés).

- Az idézőjelek tapadnak a szóhoz, így: „idézőjel” és nem így: „~~idézőjel~~”.
- A *gondolatjel* (—), *nagykötőjel* (–) helyett ne használjunk kis kötőjelet (-). A *Symbol*-ból ki lehet választani, ha mégsem sikerül, akkor helyette két kis kötőjelet kell használni (--). A kötőjel előtt és után nincs köz, a jel tapad a szóhoz, a gondolatjelet viszont szóközökkel választjuk el az előtte és utána levő szótól. Nagykötőjelet használunk a következő esetekben:
 - a) -tól – -ig értelemben, például 1990–1995, oldalszámok esetében is: 12–45,
 - b) társszerzők, társszerkesztők nevei között (például: BURGOYNE, Robert–LEWIS, Sarah),
 - c) egy nyomtatvány több nyomdahelye (London–Amsterdam) vagy kiadója (Jelenkor–Szépirodalmi) között.

2. Szakirodalmi hivatkozások, jegyzetek:

2. 1. A szövegben:

- Ha a dolgozatban átveszünk gondolatokat, szövegrészeket az olvasott szakirodalomból, ezek forrását minden esetben meg kell adni. Az idézet, átvett gondolat forrását közvetlenül az idézet, parafrázis, illetve a hivatkozott szerző neve után a folyamatos szövegben adjuk meg. Ha csak szakirodalmi hivatkozásról van szó (egyéb magyarázat, kiegészítő információ nélkül), akkor ezt nem tesszük lábjegyzetbe, hanem zárójelben beépítjük a folyó szövegbe (a szerző vezetékneve, köz, a kiadvány megjelenésének éve, pont, oldalszám).

Példa: „A szürke az elmélet színe” — írja Flusser (1990. 35). Vagy: „A szürke az elmélet színe.” (Flusser 1990. 35.)

- Ha szükséges, használunk **lábjegyzeteket** (a jegyzeteket ne gyűjtsük össze a dolgozat végére!). A lábjegyzetek célja a főszövegbeli gondolatok *kiegészítése*. Lehetőleg a tanulmány főszövegéhez nem szervesen illeszkedő, de hozzátartozó gondolatokat fejtsük ki a lábjegyzetekben.¹
- **A hivatkozott művek adatait a tanulmány végén SZAKIRODALOM címmel külön jegyzék tartalmazza!**

2. 2. Szakirodalmi jegyzék a dolgozat végén:

A dolgozat megírásában fölhasznált és *hivatkozott* szakirodalom legfontosabb adatait a dolgozat végén egy összesítő jegyzékben adjuk meg (tehát nem minden egyes alkalommal a lábjegyzetekben). A hivatkozott szövegek lehető legpontosabb adatait soroljuk föl (szerző vezetékneve nagybetűkkel, keresztnéve, új sorban: évszám, köz/Tab, a tanulmány/könyv teljes címe alcímmel együtt, pont, a kiadás helye, a kiadó neve).

¹ Egyetlen nevet, hivatkozást ne tegyünk lábjegyzetbe, az bekerülhet a főszövegbe, zárójelbe.

- **Kötetre való hivatkozás:**

a) szerző:

PETŐFI S. János:

1996 *Multimédia. Több mediális összetevővel rendelkező irodalmi szövegek elemzése.*
Budapest, Országos Közoktatási Szolgáltató Iroda

b) szerkesztő: jelölése zárójelben történik (szerk.), idegen nyelvű kiadványok esetén az adott nyelv rövidítését kell átvenni, például:

SZABÓ Zoltán (szerk.):

1982 *A szövegvizsgálat új útjai.* Bukarest, Kriterion

NICHOLS, Bill (ed.):

1976 *Movies and Methods. An Anthology.* Berkeley–Los Angeles–London, University of California Press

- **Tanulmány kötetben** (a kötetcímet emeljük ki, megadjuk az oldalszámot):

OROSZ Magdolna:

1998 Narratív struktúrák filmen és irodalomban, avagy Esti Kornél, a filmhős. In: VOIGT Vilmos–BALÁZS Géza (szerk.): *A magyar jelrendszerek évszázadai.* Budapest, Magyar Szemiotikai Társaság: 151–162.

LAUROT, Yves de

1976 From Logos to Lens. In: Bill Nichols (ed.): *Movies and Methods. An Anthology.* Berkeley–Los Angeles–London, University of California Press: 578–582.

- **Tanulmány folyóiratban** (a folyóiratnév elé nem kell **In:**, a folyóirat címét emeljük ki, megadjuk az évszámot, folyóiratszámot és az oldalszámot):

RÜBBERDT, Irene:

2000 A szöveg „félrelépései.” A versek multi- és intermedialitásáról. *Prae.* 3–4: 176–193.

- **Több szerző/szerkesztő** esetében ezek teljes nevét három szerzőig feltüntetjük. A nevek közé nagykötelet teszünk. Háromnál több szerző/szerkesztő esetében az első nevet tüntetjük fel, utána az **et alii** rövidítést kell alkalmazni.
- Ha a hivatkozott könyv fordítás, vagy nem a legelső kiadást használtuk, utána zárójelben adjuk meg (ha tudjuk) az első/eredeti megjelenés adatait is. A fordító neve nem szükséges. (Kivétel, ha több, eltérő értelmű fordítás létezik, akkor fontos megadni a fordító nevét is. Ha az egyes idézett részlet szempontjából releváns, hogy kinek a fordítását vesszük át, akkor arra lábjegyzetben kell utalni.)
- Ha egyazon évben a szerzőnek/szerkesztőnek több műve is megjelent, amire hivatkozunk, ezeket az évszám után tett kis latin betűkkel különböztetjük meg.

Példa:

KIBÉDI VARGA Áron:

1998a *Szavak, világok*. Pécs, Jelenkor

1998b Szöveg és illusztráció (A kis herceg). In: PETŐFI S. János–BÉKÉSI Imre–VASS László (szerk.): *Szemiotikai szövegtan* 11. Szeged, JGYF Kiadó: 207–215.

- **Internetes forrásokra való hivatkozás:** a pontos internetes lelőhely megadása (ha a szövegnek van pontos dátuma, pl. internetes folyóirat adott száma, akkor azzal együtt), a letöltés dátumának megjelölésével.

Példa:

1997 Mark Le Fanu: Metaphysics of the "long take": some post-Bazinian reflections. P.O.V. 4. (= *internetes folyóirat neve, száma, évszám elől*), http://imv.au.dk/publikationer/pov/Issue_04/section_1/artc1A.html (= *a pontos lelőhely*), letöltés időpontja 2005. szeptember 27.